

РЕШЕНИЕ

№ 115

гр. Монтана, 16.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – МОНТАНА в публично заседание на двадесет и пети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Аделина Троева
Членове: Аделина Тушева
Таня Живкова

при участието на секретаря СИЛВИЯ Л. Г.
като разглежда докладваното от Аделина Тушева Въззивно гражданско дело № 20241600500062 по описа за 2024 година

Производството е образувано по реда на чл. 258 и сл. от ГПК по съвместна жалба на М. С., Я. С., О. С., Я. С., С. Д. и М. Д., подадена чрез пълномощник адвокат Д. Д. против решението на РС Лом № 311/27.09.2023г., постановено по гр. дело № 1627/2022г. с твърдения за недопустимост и неправилност.

Във въззивната жалба се поддържа, че съдът не е обсъдил наведено от жалбоподателите възражение относно активната легитимация на ищеца Г. Г., не са съобразени разпоредбите на чл. 212 ЗЗД и чл. 9а ЗН и само частично е съобразен текста на чл. 10 ЗН. Неверни от гледна точка на математиката са определените от съда права на страните в делбените имоти. Излага съображения, че наследниците на Я.Н. предвид разпоредбата на чл. 9а ЗН не са съсобственици и не следва да участват в делбата, тъй като имотите са възстановени 1997г., след смъртта на неговия наследодател С.Н. и приложение намира разпоредбата на чл. 10 ЗН, които обстоятелства не са съобразени от съда. Поддържа също така, че приложените от ищеца Г. Г. договори за продажба на наследство не са породили действие поради липса на наследствено правоотношение между продавача и починалия, чието имущество като наследство е предмет на договорите, тъй като продавачите не са призвани да наследят общия наследодател П. С., поради което и ищецът не разполага с процесуална легитимация да предяви иск за делба. Относно твърдението за математическа грешка при определяне на квотите се твърди, че при знаменател 288 на дробните числа, то сбора на всички определени квоти следва да е 288, което не е налице по отношение на всички имоти, допуснати до делба. Искане се обезсилване на обжалваното

решение и прекратяване на производството по иска за делба като недопустимо, ведно с присъждане на разноски.

Преписи от въззивната жалба са връчени надлежно на останалите страни по делото, като писмен отговор е подаден единствено от съделителя Г. Г. , с който оспорва жалбата като неоснователна с изключение на доводите в нея по отношение евентуалните математически грешки при определяне правата на съделителите . Подробно излага съображения относно действието на сключените договори за продажба на наследство, които го легитимират като съсобственик, като твърди, че към датата на възстановяване на имотите наследяват живите наследници на П.С., част от които са праводателите му. Поддържа, че наследниците на Я. Н. правилно са включени в кръга на съделителите, както и че с обжалваното решение правилно е определен кръга на съделителите при съобразяване приложимия материален закон. Оспорва като неоснователно искането във въззивната жалба за присъждане на разноски. Иска се от въззивния съд постановяване на решение, с което присъди полагащите се по закон квоти на съделителите.

При въззивното разглеждане на делото не са искани и допускани доказателства.

Окръжният съд, като провери атакуваният по реда на въззивното обжалване съдебен акт във връзка с оплакванията в жалбата, като обсъди събраните в производството доказателства, предвид становищата на страните и въз основа на закона, приема следното:

Въззивната жалба е подадена в срок от надлежни страни в процеса при наличен правен интерес, поради е допустима за разглеждане.

Първоинстанционното производство е образувано по искова молба на Г.Г. против ответниците В. Г., М. Д., Я. С., С. Д., Р. М., М. Г., А. Г., Д. А., О. Н., Я. С., М. С. , О. С., Р. М., С. И., И. И., С. С., К. С., Г. Б., В. Е., Ц. Т. и И. И. с твърдения , че с ответниците са съсобственици на недвижими имоти в земището на с. *, община *, обл. *, наследени от П.С., надлежно индивидуализирани в исковата молба , които имоти са с идентификатори по одобрените 2019г. КККР на с. *, както следва:

1. Имот с идентификатор *-лозе;
2. имот с идентификатор *-нива;
3. Имот с идентификатор *-нива;
4. Имот с идентификатор *-нива;
5. Имот с идентификатор *-нива;
6. Имот с идентификатор *-нива;
7. Имот с идентификатор *-нива;
8. Имот с идентификатор *-нива;
9. Имот с идентификатор *-нива;.
10. Имот с идентификатор *-горски;
11. Имот с идентификатор *-горски;

12. Имот с идентификатор *-горски.

В срока по чл. 131 ГПК са подадени отговори на исковата молба, както следва:

Ответника С. С. е заявил, че е наследник на Е. Д., дъщеря на Г.К., брат на Р.Н., съпруга на П. Н.-наследник на П.С.. Не е търсен от ищеца или другите наследници на П. С. за извършване на делба, не е сключвал договори за аренда и не е имал правоотношения с останалите наследници на С., поради която и заявява становище за неоснователност на иска.

Ответницата М. Г., чрез пълномощник адвокат Х. М. заявява становище, че е налице съсобственост по отношение на имотите и искът за делба е допустим и основателен.

Ответницата О. Й., чрез пълномощник адвокат Ц. Д. заявява искане за допускане на делба между съделителите при права по закон.

Ответникът В. Г., чрез назначен от съда особен представител адвокат В. И. е изразил становище за основателност на иска за делба.

Ответницата С. П. е изразила становище за основателност на иска.

Ответниците М. С., Я. С., О. С., Я. С., С.Д. и М. Д., чрез пълномощник адвокат Д. Д. с възражение са представили доказателства за извършени разпоредителни сделки от ответниците В. Г. и О. Н. с притежавани от тях идеални части от седем от делбените имоти, като са оспорили пасивната им легитимация на страни по делото с твърдения за недопустимост на делба на имоти, притежавани между съделители и трети лица. В първото съдебно заседание са заявили становище чрез пълномощника си за недопустимост на производството. Оспорили са легитимацията на ищеца чрез договори за продажба на наследство с твърдения, че същите не произвеждат вещно-транслативен ефект, тъй като между продавачите по тези договори и починалия П. С. не е налице наследствено правоприемство, тъй като продавачите не са негови преки наследници, призовани към наследяване. Оспорили са правото на наследяване на Я.Н. с твърдения, че наследството е новооткрито с възстановяване собствеността по реда на ЗСПЗЗ на наследниците на П.С., към която дата съпругата на Я.Н. и внучка на П.С. С. и била починала и съпругът ѝ не е от кръга на лицата по чл. 10 ЗН.

С обжалваното решение № 311/ 27.09.2023г. по гр.дело № 1627/2022г. по описа на РС Лом, съдът е допуснал делба между Г. Г., В. Г., М. Д., Я. С., С. Д., Р.М., М. Г., А. Г., Д. А., О. Н., Я. С., М. С., О. С., Р.М. по отношение на пет от делбените имоти- Имот с идентификатор *лозе в м. “*», Имот с идентификатор *; Имот с идентификатор *;Имот с идентификатор *; Имот с идентификатор *, като е определил правата им и е отхвърлил иска за делба на тези имоти по отношение останалите ответници - С. И., И. И., С. С., К. С., Г. Б., В.Е., Ц. Т., И. И. и Д. А. .

Допусната е делба на имот с идентификатор *между съделителите Г. Г., М. Д., Я. С., С. Д., Р. М., М. Г., А. Г., Д. А., О. Н., Я. С., М. С., О. С., Р. М., като са определени правата и искът за делба на този имот с участие на В. Г., С. И., И. И., С.С., К. С., Г. Б., В. Е., Ц. Т., И. И. и Д. А. е отхвърлен като неоснователен.

Допусната е делба между съделителите Г. Г. , М. Д., Я. С., С. Д., Р. М., М. Г., А. Г., Д. А., О. Н., Я. С., М. С. , О. С., Р. М. на следните недвижими имоти: имот с идентификатор *; имот с идентификатор *; имот с идентификатор *; имот с идентификатор *; имот с идентификатор *и имот с идентификатор *, като са определени правата на страните и искът за делба на тези имоти е отхвърлен като неоснователен по отношение на В. Г. , С. И., И. И., С. С., К. С., Г. Б., В.Е., Ц. Т. , И. И. и Д. А. и О. Н..

Така постановеното решение по иск с правно основание чл. 34 от Закона за собствеността /ЗС/ във връзка с чл. 69 и сл. от Закона за наследството /ЗМ/ е валидно и допустимо.

Доводите, поддържаните във въззивната жалба за недопустимост на решението, поради това, че ищецът Г. Г. не е придобил права върху процесните имоти и не е съсобственик са относими към основателността на иска и материалноправната легитимация на ищеца. Процесуалната легитимация се извежда от наведените в исковата молба твърдения за наличие на съсобственост по отношение процесните имоти между ищеца и ответниците , а дали тези твърдения са основателни е въпрос по съществото на спора.

От фактическа страна по делото безспорно е установено, че имотите по отношение на които се иска делба, *с изключение на имот с идентификатор * , нива в м. ** , са възстановени на наследниците на П.С. , б.ж. на с. *, починал 1958г. по реда на ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ по преписка, образувана по заявление № 3958/1992г. на ОБСЗ */ преди ПК */ . С решение № ОЗД/11.09.1997г. е възстановена с план за земеразделяне собствеността върху 7 земеделски имоти по исковата молба, сега с идентификатори *-нива; *-нива; *-нива; *-нива; *-нива; *-нива и *-нива. С решение № ОЗ/11.09.1997г. по същата преписка е възстановен на наследниците на П.С. в стари реални граници земеделски имот –лозе от 2.723 дка в м. *, сега имот с идентификатор *по КККР на село *. С решение № ОЗД/20.07.2001г. са възстановени като гори и земи от горския фонд по преписка № 68Д/1999г. 3 имота, представляващи залесена горска територия, сега с идентификатори *; *и *

По отношение описания в исковата молба под номер 9 имот с идентификатор *– нива в м.* с площ 10511 кв.метра съдът не установи по делото да е приложен документ за собственост и скица.

От приложеното по делото удостоверение за наследници изх. № 0047/06.04.2022 г. на Община *, се установява, че след смъртта си 1958 г. П. С. е оставил като наследници по закон трима низходящи негови деца Т.Г., Н.Г. и Ф.И..

Л.Т.Г. е починал 1923г. , преди наследодателя си, поради което и по право на заместване съгласно чл. 10,ал.1 ЗН наследници на П.С. са низходящите на Т. -син Б.П. и дъщеря С.В.. Б.Т. е починал 1988г. и негови наследници по закон към датата на смъртта му са съпруга А.П. и дъщеря Л.Г. А. е починала 1993г. и наследена от своята дъщеря Л., починала 2008г. и наследена от своя син **В. Г.**, страна по делото. С. В. е починала 1998г. и неин законен наследник е дъщеря й М. Ц., починала 2002г. и наследена от своите низходящи син Д. Д. и Д. Д.. Д. е починал 2016г. , към която дата негови наследници по

закон са съпруга М.Д., дъщеря М. С. и син Д. Д.. М. е починала 2017г. и наследена от дъщеря си **М. Д.**, страна по делото. Нейният брат Д. е починал 2017г. без да остави низходящи, поради което и негов наследник е сестра му М.. Д. Д. е починал 2020г. и наследен от низходящи **Я. С. и С. Д.**, страни по делото.

II. Синът на П. С. - Н.Г. е починал 1959г. и оставил наследници дъщери С. Н. и С. П. .

- С.Н. е починала на 23.07.1995г., без деца и наследена от съпруг Я.Н. и от децата на починалата преди нея / 1977г. / сестра С.П. съгласно чл. 8,ал.1 във връзка с чл. 10,ал.2 ЗН – **О. Н.** и **Ц.Н.** , последната починала 30.05.2020г. с наследници син **Я. С.**, дъщеря **М. С.** и син **О. С.**, страни по делото. Съпругът на С.А. Н. е починал на 30.03.1999г. без низходящи . Негови законни наследници към датата на смъртта му съгласно чл.8,ал.1 ЗН са братя и сестри , както следва:

Дъщерята на починалата преди него /1995г. / сестра С.П.- Е.Б. / чл.10,ал.2 ЗН/ , починала на 2017г., и оставила син **И.Б.**, дъщеря Т.Н., починала на 05.04.2014 г., наследена от дъщеря **Н.Н.**.

Дъщерята на починалата преди него /1997г./ сестра Р.Г. / чл.10,ал.2 ЗН/ , А.Т., починала на 02.07.2011г., чийто наследници са **Ц. Т.**, /съпруг/ и деца **И. И.** и **Р. М.**, страни по делото.

Брат П.Н., починал 1984г. без да остави низходящи наследници. Предвид обстоятелството, че е починал преди Я. , то съгласно чл. 10,ал.2 ЗН може да бъде заместен в наследяването на Я. само от своите деца или внуци, но такива той не е оставил.

Сестра М. И., починала 2009г., наследена от своята дъщеря **К. А.**, както и от низходящите на починалия преди нея неин син Й. А. по заместване съгласно чл. 10,ал.1 ЗН - **М. Г.** и **А. Г.**, страни по делото.

Брат П.Н. , починал 1975г. , преди наследодателя си Я.Н. , като няма низходящи, които да го заместят в реда на наследяване съгласно чл. 10,ал.2 ЗН.

Брат Н.Н., починал 2010г., наследен от син **Д. А.**, страна по делото.

- С.П., /дъщеря на Н./ починала 20.02.1977г., оставила наследници дъщеря **О. Н.** / страна по делото/, дъщеря **Ц.Н.**, починала 30.05.2020г. с наследници син **Я. С.**, дъщеря **М. С.** и син **О. С.**, страни по делото.

III. Ф. И., дъщеря на П.С. , починала 24.07.1973г., оставила наследници син Т. И. и дъщеря Ц.И.. Т. е починал 2008г. и наследен от дъщеря **В. И.** и син В. И., починал 2018г. и наследен от син **И.И.**. Ц.И. е починала 2018г. с единствен наследник **Р. М.** /страна по делото /.

По делото са приложени от ищеца Г. Г. за установява права върху процесните имоти договори за продажба на наследство, сключени в писмена форма с нотариално заверени подписи на страните и вписани в службата по вписвания , както следва:

Договор от 10.06.2022 г. , с който В.И. продава на Г. Г. наследството, оставено от

П.С., б. ж. на с. *, обл. *, починал на 22.07.1958 г. ;

Договор от 20.06.2022 г. , с който И. И. продава на Г. Г. наследството, оставено от П.С., б. ж. на с. *, обл. *, починал на 22.07.1958 г. .

Договор от 15.06.2022 г. , с който И.Б. продава на Г. Г. наследството, оставено от П.С. и от Я.Н. .

Договор от 17.06.2022 г. , с който К. А. продава Г. Г. наследството останало от П.С. и от Я.Н..

Договор от 13.07.2022г. , с който Н. Н. продава на Г.Г. наследството останало от П.С. и от Я.Н. .

В хода на делото е представен договор от 05.04.2023 г., с който Ц. Т., И.И. и Р. М. са продали на Г.Г. наследството останало от П.С.и от Я.Н..

С договор в нотариална форма от 20.02.2014 г. В.Г. е прехвърлил на Д. Д1/6 идеална част от 7 от земеделските имоти по исковата молба- имоти с идентификатори *-нива; *-нива; *-нива; *-нива; *-нива; *-нива и *-нива.

С договор в нотариална форма от 01.02.2016г. О. Н. е прехвърлила на Д.Д. своята 1/9 идеална част от същите 7 земеделските имоти по исковата молба- имоти с идентификатори *-нива; *-нива; *-нива; *-нива; *-нива; *-нива и *-нива.

При така установената фактическа обстановка, от правна страна съдът приема следното:

Съгласно чл. 344,ал.1 ГПК в решението, с което се допуска делба, съдът се произнася по въпросите между кои лица и за кои имоти ще се извърши тя, както и каква е частта на всеки сънаследник, което включва установяване на какво основание страните по делбата са придобили права върху общото имущество .

Предмет на делбата са земеделски и горски имоти, останали в наследство от П. С., като ищецът Г. Г. основава придобито право на собственост върху идеални части от имотите на основание сключени договори за продажба на наследство. Останалите страни се явяват съсобственици на имотите по силата на наследяване.

При преценка правата на приобретателя по договорите за продажба на наследство, предвид изрично наведените във въззивната жалба възражения в тази насока, своевременно наведени и в хода на първоинстанционното производство, съдът приема следното:

С чл. 212 ЗЗД се урежда специфичен договор за продажба, а именно продажбата на наследство, според който лице-наследник може да продава наследствените си права като съвкупност от права и задължения с писмен договор с нотариално заверени подписи доколкото в наследството има недвижими имоти. Кое лице има качеството на наследник се определя от разпоредбите на ЗН. Наследството на едно лице се открива към момента на смъртта му и именно към този момент се определя, съобразно законовите разпоредби, кои физически лица, от кой ред и степен наследяват починалия и кои се считат пряко призовани към наследяване —чл.5-9 ЗН. Задължението на продавача по специфичния договор за

продажбата на наследство е да установи наследствено правоотношение с починалия, чието имущество /като наследство/ е предмет на договора по чл. 212 ЗЗД. В хипотеза, когато такова наследствено правоотношение отсъства, следва да се приеме, че облигационният договор (доколкото не страда от пороци на форма и воля) не произвежда вещно-правен транслативен ефект, аналогично на случаите на продажба на чужда вещ.

Съдът намира, че с приложените по делото договори за продажба на наследство ищецът Г.Г. не е придобил права върху процесните имоти и не се легитимира като съсобственик на същите, наред с наследниците на общия наследодателя П.С., страни по делото, тъй като негови продавачи по приложените договори не са преките наследници на П.С., призовани към наследяване към датата на смъртта му 1958г., когато е открито наследството. Валидно разпореждане с наследството на П. С. може да се извърши от преките му наследници Б. П. и дъщеря С.В., заместили починалия преди П.С. негов син Т.Г., както и Н.Г. и Ф.И., предвид задължителното за съдилищата тълкуване, дадено в т. 2 от ТР № 1 от 04.11.1998г. по тълк. дело. № 1/1998 г. на ОСГК на ВКС, с което е прието, че кръгът на законните наследници на възстановената собственост върху имоти, одържавени или включени в ТКЗС или други образувани въз основа на тях селскостопански организации се определя към момента на смъртта на наследодателя.

С договора от 10.06.2022 г. продавач се явява В.И., като продава наследството оставено от П. С., но от приложеното удостоверение за наследници е видно, че В. И. е придобил права от процесните земеделски имоти по наследяване от своя баща Т.И., син на Ф.И., която е пряк наследник на П. С., поради което и за да породи вещно транслативен ефект предмет на договора би следвало да е наследството на Т.И. .

С договора от 20.06.2022 г. продавач е И.И., който продава наследството, оставено от П. С., но от приложеното удостоверение за наследници е видно, че И.И. е придобил права от процесните земеделски имоти по наследяване от своя баща В. И., син на Т.И., син на Ф. И., която е пряк наследник на П.С., поради което и за да породи вещно транслативен ефект предмет на договора би следвало да е наследството на В. И..

С договора от 15.06.2022 г. продавач е И.Б. , който продава наследството, оставено му от П.С.и от Я.Н.. По делото е установено, че И.Б. е пряк наследник на Е. Б., поради което и той може да се разпореди валидно единствено с наследството оставено му от Е.Б.

С договора от 17.06.2022 г. продавач е К. А. , която продава наследството останало ѝ от П.С. и от Я.Н.. К.А. обаче е пряк наследник на М. И., която от своя страна е наследила брат си Я.А..

С договора от 13.07.2022г. Н.Н. продава на Г. Г. наследството останало от П.С. и от Я.Н., но Н.Н. е придобила права върху процесните земеделски имоти като наследник на Т.Н..

С договор от 05.04.2023 г. продавачи са Ц. Т., И. И. и Р. М. , като предмет на същия е наследството останало от П.С. и от Я.Н.. Продавачите обаче са придобили права върху делбените имоти по наследство от А.Т..

Продавачите по приложените договори за продажба на наследство са се разпоредили с права, каквито не притежават, поради което и ищецът Г. Г. като купувач не е придобил права върху процесните имоти, не се легитимира като съсобственик и не следва да участва в делбата.

Съсобственици на основание наследствено правоприемство с оглед приложимите норми на ЗН и реда на наследяване, установени по-горе от приложеното удостоверение за наследници на П.С. , са единствено страните по делото В. Г., М. Д., Я. С., С. Д., Ц. Т., И. И., Р. М., М. Г., А. Г., Д. А., О. Н., Я. С., М. С., О. С., Р. М., *както и лицата* И.Б., Н.Н., К.А., В. И. и И. И., които не са конституирани като страни в производството.

Макар и да не се установяват права на ищеца Г. Г. върху процесните имоти, то това не обуславя недопустимост на производството за делба. За разлика от обикновения исков процес правото на иск за делба принадлежи на всеки от съсобствениците, както и участието им в делбата е задължително. От това произтича и една от особеностите на делбеното производство - всеки един от ответниците се счита ищец по искането за прекратяване на съсобствеността чрез делба. Това им положение дава възможност да се допусне делбата и при недопускане участието на ищеца, ако някой от ответниците е направил искане, без да е необходимо предявяването на насрещен иск. Следователно всяка страна в делбеното производство, независимо от положението ѝ - ищец или ответник, притежава всички процесуални права и задължения, които може да упражни в един съдебен процес въобще и конкретно в делбения такъв. В случая ответниците М. Г., чрез пълномощник адвокат Х. М., ответницата О. Й., чрез пълномощник адвокат Ц. Д., ответникът В. Г., чрез назначен от съда особен представител адвокат В. И. и ответницата С. П. са изразили с подадени отговори становище за основателност на иска с искане за допускане на делба с оглед правата им по закон, което обуславя допустимост на производството с предмет делба на земеделски и горски имоти, възстановени по реда на ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ на наследниците на П. С.

Съгласно задължителната съдебна практика всички съсобственици са задължителни необходими другари в производството за делба и участието им в процеса е условие за неговата допустимост (т. 1 от [ППВС № 4/1964 г.](#), т. 1 от [ТР № 1/2004 г.](#), ОСГК), за което съдът следи служебно. Изрично разпоредбата на чл. 75, ал. 2 ЗН предвижда нищожност на делбата, извършена без участието на някой от сънаследниците. Последното обосновава приложението на постановката по т. 6 от [ТР № 1 от 09.12.2013 г.](#) по тълк. д. № 1/2013 г., ОСГК, съобразно която ако в първата инстанция не е бил конституиран необходим другар, чието участие в производството е задължително, въззивният съд следва да обезсили като недопустимо първоинстанционното решение и да върне делото на първоинстанционния съд за ново разглеждане с участие на необходимия другар. В разглеждания случай първоинстанционното решение, с което е допусната делба, определен кръг на съделителите и правата им е постановено без в производството да са участвали като страни лицата И. Б., Н. Н., К. А., В. И. и И. И., които се легитимират като съсобственици на делбените имоти, предвид липсата на вещно-транслативен ефект на сключените от тях договори за продажба на наследство, поради което се явява процесуално недопустимо и подлежи на обезсилване, а

делото следва да се върне на Районен съд – Лом за ново разглеждане.

В частите, с които искът за делба е отхвърлен като неоснователен по отношение на ответниците С. И., И. И., С. С., К. С., Г. Б. и В. Е. обжалваното решение е правилно и следва да се потвърди. По делото с оглед приложеното удостоверение за наследници се установява, че тези страни са включени в реда на наследяване на наследниците на Р.Н., преживяла съпруга на П.Н., брат на Я. Н., починал на 07.08.1975г. , преди наследодателя си Я.Н. , без да остави низходящи, които да го заместят в реда на наследяване. Съгласно чл. 10,ал.2 ЗН починалите преди наследодателя негови братя и сестри се заместват само от своите деца или внуци. След като не се установява да са съсобственици на основание наследствено правоприемство, то по отношение на тези страни искът за делба е неоснователен.

Неоснователно е поддържаното във въззивната жалба възражение за недопустимост на производството, поради извършените разпоредителни сделки с идеални части от делбените имоти , С договора в нотариална форма от 20.02.2014 г. В. Г. е прехвърлил на Д. Д. 1/6 идеална част от 7 от земеделските имоти по исковата молба, а с договора в нотариална форма от 01.02.2016г. О. Н. е прехвърлила на Д.Д. своята 1/9 идеална част от същите 7 земеделските имоти по исковата молба. Приобретателите по тези сделки Д. Д. и Д. Д. към датата на извършването им са част от наследниците на общия наследодател П.С. като наследници на М. Ц., дъщеря на С.В., пряк наследник на П.С. по заместване като дъщеря на починалия преди него негов син Т. Г.. Д. Д. е починал 2016г. , към която дата негови наследници по закон са съпруга М. Д., дъщеря М. С. и син Д.Д.. М. е починала 2017г. и наследена от дъщеря си М. Д., страна по делото. Нейният брат Д. е починал 2017г. без да остави низходящи, поради което и негов наследник е сестра му М.. Д.Д. е починал 2020г. и наследен от низходящи **Я. С. и С. Д.**, страни по делото.

Неоснователно е поддържаното във въззивната жалба възражение , че наследниците на Я. Н. предвид разпоредбата на чл. 9а ЗН не са съсобственици и не следва да участват в делбата, тъй като имотите са възстановени 1997г., след смъртта на неговия наследодател С.Н. и приложение намира разпоредбата на чл. 10 ЗН. Кой лица имат право на наследяване, съответно са призовани към наследяване и имат качеството на наследник на починалото лице се определя от закона към момента на открИ.е на наследството, а това е датата на смъртта – чл. 1 ЗН. П.С. е починал 1958г. и към тази дата негови наследници по закон са Б.П. и С.В. заместили починалия преди П. С. негов син Т.Г., както и Н. Г. и Ф. И.- чл. 5 във връзка с чл. 10,ал.1 ЗН. Н. Г. е починал 1959г. и е наследен от своите дъщери С.Н. и С. П.. С.Н. е придобила по силата на наследствено правоприемство 1/2 идеална част от наследството на баща си Н. и след смъртта си 1995г. нейни наследници по закон са съпруг Я.Н. и по право на заместване съгласно чл. 10,ал.2 във връзка с чл. 8,ал.1 ЗН децата на починалата преди нея през 1977г. нейна сестра С.П. – О. Н. и Ц.Н.. В случая има значение продължителността на брака между С. Н. и Я.Н. с оглед приложение разпоредбата на чл. 9,ал.2 ЗН относно обема права, които наследява съпругът, доказателства за което обстоятелство по делото няма. Разпоредбата на чл. 9а ЗН е неприложима по отношение

наследството на С.Н., тъй като имотите, предмет на делбата са част от наследството на П. С. и са възстановени на неговите наследници. Съгласно т.1 на ТР № 1 от 04.11.1998г. по тълк. дело № 1/1998 г. на ОСГК на ВКС "последващ съпруг" по смисъла на чл.9а ЗН е този, който е сключил брак с наследодателя-собственик след одържавяването на имотите или включването им в ТКЗС или други образувани въз основа на тях селскостопански организации. Предвид това тълкуване, то по смисъла на чл. 9а ЗН се има предвид последващ съпруг на наследодателя, в случая на П.С., като данните по делото не установяват приложение на разпоредбата на чл. 9а по отношение на него.

При новото разглеждане на делото следва да се укаже на страните, поддържащи основателност на иска за делба, да заяват искане за конституиране на наследниците на П. С., които не са страни по делото, както и че по отношение на имота с идентификатор *— нива в м.* с площ 10511 кв.метра, описан в исковата молба под номер 9 по делото не са представени доказателства, установяващи съсобственост, както и липсват такива от значение за определяне правата на наследниците на С. Н. с оглед разпоредбата на чл. 9,ал.2 ЗН.

Предвид изхода на спора, а именно обезсилване на решението и връщане на делото на първостепенния съд за ново разглеждане, то не са налице предпоставките на чл. 81 във връзка с чл. 78 ГПК за присъждане на разноски. Разпоредбата на чл. 81 ГПК не намира приложение, когато съответното производство приключва с акт, след който спорът продължава да бъде висящ. В правомощие на съда, който има задължението да се произнесе по иска, е да разпреди отговорността за разноски по чл. 78 във връзка с чл. 355 ГПК, съобразно изхода му за всяка една от страните.

Водим от гореизложените мотиви, Окръжният съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решението на РС Лом № 311/27.09.2023г. , постановено по гр.дело № 1627/2022г. В ЧАСТИТЕ, с които е допусната делба по отношение индивидуализираните в решението имоти и са определени правата на страните и ВРЪЩА делото на първостепенния съд за ново разглеждане от друг състав от етапа конституиране на всички съсобственици като задължителни необходими другари.

ПОТВЪРЖДАВА решението на РС Лом № 311/27.09.2023г. , постановено по гр.дело № 1627/2022г. В ЧАСТИТЕ, с които искът за делба е отхвърлен по отношение ответниците С. И., И. И., С.С., К. С., Г. Б. и В. Е., КАТО ПРАВИЛНО.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС при предпоставките на чл. 280,ал. 1 и ал. 2 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____